แผนพัฒนางาน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

(พ.ศ.2569 - 2570)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 (พ.ศ. 2569–2570) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 ให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมุ่งสู่การเป็น **"Smart OAE Network : ศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรอัจฉริยะระดับพื้นที่"** ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้**ค่านิยม "OAE 1–12 FOCUS" ที่มุ่งเน้นการมองอนาคต การขับเคลื่อนด้วยข้อมูล การทำงานร่วมกัน และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า** โดยแผนพัฒนางานแบ่งออกเป็น 4 แผนงานหลัก ได้แก่

1.ยกระดับระบบข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ เชื่อมโยงข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรกับหน่วยงานต่างๆ และพัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจการเกษตรอาสา

2.ยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้วย AI และ Data Analytics โดยประยุกต์ใช้ AI /Data Analytics สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เศรษฐกิจการเกษตรเชิงลึกระดับพื้นที่ และติดตามการใช้ประโยชน์ข้อมูลในด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเศรษฐกิจการเกษตร

3.เตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยส่งเสริมความรู้ด้าน Data Literacy/ AI Literacy/Digital Skills/Cyber Security/ทักษะเฉพาะด้าน ส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมองค์กรเป็นวัฒนธรรมดิจิทัล

4.ขับเคลื่อน สศท.1-12 เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง โดยเพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงกระบวนงานสำนักงานด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาระบบติดตามผลการดำเนินงานแบบ Near Real Time พัฒนาช่องทางสื่อสารในหน่วยงาน และสำรวจความผูกพันของบุคลากร

เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2570 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 มีเป้าหมายเป็น “Smart OAE Network: หรือเครือข่ายข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรอัจฉริยะระดับพื้นที่” ที่มีข้อมูลเชื่อมโยงครบวงจร บุคลากรมีสมรรถนะสูง และมีระบบบริหารจัดการดิจิทัลที่สามารถสนับสนุนการกำหนดนโยบายและการพัฒนาภาคเกษตรระดับพื้นที่และประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวัดความสำเร็จของแผนด้วยตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน (2) ร้อยละของข้อมูลและสารสนเทศที่นำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย (3) ร้อยละของบุคลากรที่มีสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI ตามเกณฑ์ และ (4) ร้อยละของกระบวนงานที่ได้รับการพัฒนาเป็นระบบดิจิทัลและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

คำนำ

ตามหนังสือ คณะกรรมการประเมินการพัฒนาหน่วยงาน ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ กษ 1316.01/ว263 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2569 ซึ่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรของหน่วยงานโดยใช้ Foresight Factor และเสนอให้รองเลขาธิการเรื่อง ปรับเกณฑ์โครงการส่งเสริมการพัฒนาหน่วยงานในระดับสำนัก/ศูนย์/กอง ในสังกัดสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2569 ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาองค์กร โดยจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 – 12 (พ.ศ.2569 – 2570) เสนอให้ผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเห็นชอบแผนให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานร่วมกันของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 การเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ทุกระดับ นโยบายผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และการมองอนาคต (Strategic Foresight) เพื่อกำหนดฉากทัศน์เป้าหมาย นำไปสู่การจัดทำกลยุทธ์และแผนงานที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยการจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 (พ.ศ. 2569–2570) ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 ผ่านคณะอนุกรรมการพัฒนางาน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร (2) ด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล (3) ด้านสารสนเทศการเกษตร และ (4) ด้านบริหารองค์กร โดยประยุกต์ใช้เครื่องมือ SWOT Analysis Strategic Foresight และ TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดกลยุทธ์ และออกแบบทิศทางการพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12 เพื่อให้สามารถบรรลุตามวิสัยทัศน์ คือ "Smart OAE Network : เป็นศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรอัจฉริยะระดับพื้นที่" ที่กำหนดไว้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12
กรกฎาคม 2569

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(ก)
คำนำ	(ข)
สารบัญ	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(จ)
ส่วนที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 กรอบแนวคิดการจัดทำแผน	2
1.4 กลไกการขับเคลื่อน	3
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	3
ส่วนที่ 2 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570)	4
2.1 การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12	4
2.2 การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight	6
2.3 ผลการวิเคราะห์การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight โดยคัดเลือกฉากทัศน์เป้าหมาย	12
2.4 การวิเคราะห์กลยุทธ์ประเด็นการพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) ด้วย TOWS Matrix	18
ส่วนที่ 3 แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 – 12 (พ.ศ.2569-2570)	22
3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)	22
3.2 พันธกิจ (Mission)	22
3.3 ค่านิยมขององค์กร	22
3.4 เป้าประสงค์	23
3.5 แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)	25
บรรณานุกรม	28
ภาคผนวก	29
1 คำสั่งคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1–12	30

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย 7S McKinsey	4
2.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย STEEP Analysis	6
2.3 ผลการวิเคราะห์การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight โดยคัดเลือกฉากทัศน์เป้าหมาย	12
2.4 การกำหนดกลยุทธ์ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) ด้วย TOWS Matrix	19

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร	13
2.2 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านวิจัย	14
2.3 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานติดตามประเมินผล	15
2.3 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร	16
2.5 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านบริหารองค์กร	17
3.1 ความเชื่อมโยงแผนระดับต่างๆ กับแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)	25
3.2 แผนงานโครงการ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)	27

ส่วนที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย มาตรการ และวางแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารการเกษตรอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทั่วถึง โดยศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผล เพื่อให้การเกษตรของประเทศมีความพร้อมสำหรับการแข่งขันในตลาดโลกและเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และบริบทที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดสามารถนำไปเป็นกรอบแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ซึ่งมีวิสัยทัศน์ คือ “องค์กรนำในการพัฒนาภาคเกษตรและศูนย์กลางสารสนเทศการเกษตรและศูนย์สารสนเทศการเกษตรแห่งชาติที่มีประสิทธิภาพสูง ภายในปี 2570” มีเป้าประสงค์ คือ “สารสนเทศการเกษตรและแผนพัฒนาการเกษตรที่เป็นเลิศ สนับสนุนการขับเคลื่อนภาคเกษตรไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน” มีเป้าหมาย ดังนี้ 1) สารสนเทศการเกษตร (ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร การวิจัยด้านการเกษตร ผลการประเมิน แผนงาน/โครงการด้านการเกษตร) มีความถูกต้อง ทันสมัย และเข้าถึงได้ 2) แผนและมาตรการทางการเกษตรนำไปสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรของประเทศ และ 3) พัฒนาศักยภาพองค์การและการบริหารจัดการ มีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ได้แก่ 1) สารสนเทศการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 100 2) แผนพัฒนาการเกษตรและมาตรการทางการเกษตรได้รับความเห็นชอบให้นำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 90 และ 3) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้รับการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป (400 คะแนนขึ้นไป) ซึ่งมีประเด็นการพัฒนา 3 ประเด็น ได้แก่ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลสารสนเทศการเกษตรและนโยบาย มาตรการและแผนพัฒนา 2) สนับสนุนการสร้างโอกาสและความเสมอภาคของเกษตรกร และ 3) พัฒนาศักยภาพองค์กรและการบริหารจัดการ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ 1) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลการเกษตร รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ 2) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานผลการติดตาม ผลการประเมินความสำเร็จ และผลกระทบของการดำเนินงานตามมาตรการ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ 3) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรที่สำคัญในระดับท้องถิ่น 4) ศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรในระดับกระทรวงที่นำไปสู่แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตรในระดับภูมิภาค รวมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานและโครงการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และ 5) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยแบ่งโครงการสร้างการบริหารงานภายในออกเป็น 3 ส่วน และ 1 ฝ่าย ประกอบด้วย ส่วนสารสนเทศการเกษตร ส่วนวิจัยและประเมินผล ส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร และฝ่ายบริหารทั่วไป

ตามคำสั่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 771/2566 ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2566 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (แก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งได้เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในข้อ 3 โดยให้คณะกรรมการฯ สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ได้จึงมีคำสั่ง คณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการพัฒนางาน 4 ด้าน ได้แก่ คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร และคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) จัดทำแผนปฏิบัติงาน งบประมาณ และติดตามรายงานผลการดำเนินงานด้านบริหารองค์กร รวมทั้งประมวลแผนปฏิบัติงานงบประมาณ ทั้ง 4 ด้าน เป็นภาพรวมของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (2) รวบรวมแผนงานโครงการ และงบประมาณของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (3) พิจารณาแก้ไขปัญหาด้านบริหารองค์กรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (4) รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการฯ ทราบ (5) ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (6) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ หรือเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมอบหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการบริหารงานฯ จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) เพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเชิงรุกที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในองค์กรและนอกองค์กรเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ตลอดจนรองรับการขับเคลื่อนแนวปฏิบัติ 9 เรื่อง ของเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยเป็นการยกระดับประสิทธิภาพการทำงานพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อสอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานร่วมกันของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

1.2.2 เพื่อวางแผนงานและแผนปฏิบัติงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.2.3 เพื่อให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ที่นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 กรอบแนวคิดการจัดทำแผน

แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) จัดทำขึ้นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ภายใต้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมองอนาคต (Strategic Foresight) เพื่อกำหนดฉากทัศน์เป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์ประเด็นการพัฒนา เป้าหมาย และแผนงานโครงการที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 กลไกการขับเคลื่อน

1.4.1 คณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ติดตามและรายงานผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาหน่วยงาน พร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรค ต่อคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

1.4.2 คณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 รายงานให้รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่กำกับดูแล เพื่อรายงานต่อเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรทราบตามลำดับ

1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 กำหนดทิศทางองค์กรที่ชัดเจน มีเป้าหมายและแนวทางการทำงานร่วมกัน

1.5.2 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 สามารถวางแผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์กรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ส่วนที่ 2

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 – 12 (พ.ศ.2569-2570)

แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570) จัดทำขึ้นโดยใช้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ภายใต้คณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ได้แก่ คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร และคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร โดยแบ่งประเด็นการวิเคราะห์ ออกเป็น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การมองอนาคตด้วยการวิเคราะห์ฉากทัศน์ที่ส่งผลกระทบต่องานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และวิเคราะห์ความสอดคล้องตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับแผนระดับต่างๆ แผนปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สอดคล้องกับนโยบายผู้บริหารสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และภารกิจ อำนาจหน้าที่ ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เพื่อให้ได้ปัจจัยสภาพแวดล้อมและฉากทัศน์เป้าหมายนำไปจัดทำกลยุทธ์และประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570) ด้วยแนวคิด SWOT Analysis Strategic Foresight และ TOWS Matrix ดังนี้

2.1 การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

2.1.1) ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย 7S McKinsey ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ (Strategy) 2) โครงสร้าง (Structure) 3) ระบบ (Systems) 4) ค่านิยมร่วม (Shared Values) 5) รูปแบบ (Style) 6) บุคลากร (Staff) และ 7) ทักษะ (Skills) โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย 7S McKinsey

7S McKinsey	จุดแข็ง	จุดอ่อน
1) กลยุทธ์ (Strategy)	S1 งานเศรษฐกิจการเกษตรมีภารกิจและแผนงานชัดเจนในการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องวิสัยทัศน์ ทิศทาง และการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ สศก. ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร	W1 แผนงานและการบริหารจัดการบางส่วนยังไม่สามารถขับเคลื่อนงานเชิงรุกได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
2) โครงสร้าง (Structure)	S2 มีโครงสร้างการบริหารและสายบังคับบัญชาชัดเจน มีส่วน/ฝ่ายที่ครบถ้วนแบ่งตามงานได้เหมาะสม	W2 โครงสร้างการจัดสรรอัตรากำลังไม่สอดคล้องกับภาระงาน และบางกลุ่มงานขาดเจ้าหน้าที่ตำแหน่งชำนาญการพิเศษ

ตารางที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายในที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย 7S McKinsey (ต่อ)

7S McKinsey	จุดแข็ง	จุดอ่อน
3) ระบบ (Systems)	S3 มีระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรสนับสนุนการปฏิบัติงาน	W3 ข้อมูลสารสนเทศการเกษตรยังไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ได้อย่างเต็มรูปแบบ
4) ค่านิยมร่วม (Shared Values)	S4 บุคลากรมีค่านิยมร่วม รับผิดชอบ โปร่งใส และทำงานเพื่อเป้าหมายองค์กร	W4 ความแตกต่างระหว่างวัย และทัศนคติของบุคลากรรุ่นใหม่และรุ่นเก่ายังส่งผลต่อการทำงานร่วมกัน
5) รูปแบบ (Style)	S5 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาล ระเบียบราชการ และการบูรณาการทำงาน ส่งผลให้การดำเนินงานมีความโปร่งใสและเกิดความร่วมมือภายในองค์กร	W5 การสื่อสารกฎระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานยังขาดความชัดเจน ส่งผลให้บุคลากรมีความเข้าใจและตีความแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
6) บุคลากร (Staff)	S6 มีบุคลากรบรรจุใหม่ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการนำเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น และทำงานเป็นทีมได้ดีขึ้น	W6 บุคลากรใหม่ยังขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสารสนเทศการเกษตร และด้านเศรษฐกิจการเกษตร
7) ทักษะ (Skills)	S7 บุคลากรมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ และสามารถประยุกต์ใช้ข้อมูล ตลอดจนนำ AI มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น	W7 บุคลากรขาดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง เช่น การวิเคราะห์เศรษฐกิจเชิงลึก การวิเคราะห์นโยบายเชิงประจักษ์ ยังมีข้อจำกัดจากการเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และหน่วยงานด้านเศรษฐกิจในระดับพื้นที่

ที่มา: ผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน

2.1.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย STEEP Analysis ประกอบด้วย 1) สังคม (Social) 2) เทคโนโลยี (Technology) 3) เศรษฐกิจ (Economic) 4) สิ่งแวดล้อม (Environment) และ 5) การเมือง (Political) โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ด้วย STEEP Analysis

STEEP Analysis	โอกาส	อุปสรรค
1) สังคม (Social)	O1 หน่วยงานและเกษตรกรให้ความสำคัญและมีความต้องการใช้ข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรเพิ่มขึ้น	T1 สังคมผู้สูงวัย ทำให้การถ่ายทอดองค์ความรู้และการใช้เทคโนโลยีเป็นไปได้ยาก
2) เทคโนโลยี (Technology)	O2 การเข้าถึงเทคโนโลยี AI ที่สะดวกขึ้นช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ	T2 ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) และอคติของการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI Bias) ทำให้เพิ่มความระมัดระวังในการวิเคราะห์มากขึ้น
3) เศรษฐกิจ (Economic)	O3 การประยุกต์ใช้ AI ขั้นพื้นฐานช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจ	T3 ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และความผันผวนทางเศรษฐกิจส่งผลต่อภาคเกษตร
4) สิ่งแวดล้อม (Environment)	O4 แนวคิด Green Office และ Paperless สนับสนุนการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน	T4 ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติส่งผลต่อความแม่นยำของข้อมูลและการวางแผนการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12
5) การเมือง (Political)	O5 นโยบาย Digital Government และ Area-Based Planning เอื้อต่อการพัฒนาระบบและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ	T5 นโยบายภาครัฐที่เปลี่ยนแปลงและข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ที่มา: ผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน

2.2 การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight

การวิเคราะห์อนาคตด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight เป็นกระบวนการศึกษาวิเคราะห์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลง และปัจจัยความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงพิจารณาผลกระทบที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงาน โดยคัดเลือกปัจจัยความไม่แน่นอนที่มีผลกระทบสูงต่อองค์กร จำนวน 2 ปัจจัย มาใช้เป็นแกนหลักในการจัดทำฉากทัศน์อนาคต จำนวน 4 ฉากทัศน์ ซึ่งแต่ละฉากทัศน์จะได้รับการวิเคราะห์ทั้งโอกาสและอุปสรรค เพื่อให้หน่วยงานมองเห็นผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน จากนั้นจึงร่วมกันพิจารณาเลือก “ฉากทัศน์เป้าหมาย” ซึ่งเป็นภาพอนาคตที่องค์กรต้องการมุ่งไปให้ถึง และนำโอกาส อุปสรรค ตลอดจนเงื่อนไขสำคัญจากฉากทัศน์ดังกล่าว มาใช้ประกอบการกำหนดกลยุทธ์และประเด็นการพัฒนาแผนงานโครงการขององค์กรให้เหมาะสมกับบริบทในอนาคต

คณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ ทั้ง 4 ด้าน ได้จัดประชุมหารือร่วมกันระหว่างสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เพื่อดำเนินกระบวนการวิเคราะห์มองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight สำหรับใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569–2570) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้น ค้นหาโอกาสใหม่ในการพัฒนางาน และสร้างกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม นโยบายภาครัฐ และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และวิเคราะห์ฉากทัศน์ปัจจัยความไม่แน่นอนที่มีผลต่อการพัฒนางานทั้ง 4 ด้านของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 มากที่สุด ดังนั้น การมองอนาคตด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight การมองจึงเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนางานในภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) การพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร ได้วิเคราะห์ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรด้วย Strategic Foresight (ภาพที่ 2.1) ดังนี้

1.1) การเลือกการ์ดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ได้แก่

1) การ์ด AI-Driven Entrepreneurship (ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วย AI) หมายถึง การนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) มาเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงาน ตั้งแต่การวางแผน การตัดสินใจ การผลิต การตลาด ไปจนถึงการให้บริการ

2) การ์ด Neuro - Economy (เศรษฐศาสตร์เชิงประสาท) หมายถึง การผสมผสานเศรษฐศาสตร์ ประสาทวิทยา และจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจว่าสมองของมนุษย์ตัดสินใจทางเศรษฐกิจอย่างไร

1.2) ผลการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios) ของผลกระทบจากการใช้ AI-Driven Entrepreneurship และ Neuro - Economy สามารถวิเคราะห์เป็น 4 ฉากทัศน์ ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 : นโยบายและแผนติดขัด เทคโนโลยีพร้อมใช้แต่บุคลากรตามไม่ทัน (Disrupted Planning, Human Capacity Gap) หมายถึง เทคโนโลยีพร้อมใช้เต็มรูปแบบ แต่บุคลากรขาดทักษะการใช้งานทำให้การขับเคลื่อนแผนงานไม่เกิดผลแท้จริง โดยพบโอกาส ได้แก่ มีเทคโนโลยีและเครื่องมือช่วยสนับสนุนการวางแผน มีระบบฐานข้อมูลพร้อมรองรับการจัดทำแผน สามารถประยุกต์ใช้ AI ในการลดขั้นตอนการทำงาน และพบอุปสรรค ได้แก่ บุคลากรมีทักษะการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนน้อย (Skill Gap) และขาดความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยีและรู้สึกว่าการลงทุนด้าน AI ไม่คุ้มค่า มีบุคลากรต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการใช้เทคโนโลยี

ฉากทัศน์ที่ 2 : การวางแผนเชิงรุก บุคลากรขับเคลื่อน เทคโนโลยีหนุน (Proactive Planning: Tech-Supported, Human-Driven) เป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุดและเป็นฉากทัศน์เป้าหมายของการพัฒนางานด้านนโยบายและแผน หมายถึง บุคลากรมีศักยภาพ มีทักษะและวิจารณญาณสูง ในตัดสินใจเลือกใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นเป็นจริง โดยสามารถจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแผนเชิงรุกนอกจากนี้ยังสามารถทำงานร่วมกันระหว่างวัยได้ดี โดยมีการนำเทคโนโลยี AI และ Big Data มาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เช่น การวิเคราะห์ข้อมูล และการช่วยตัดสินใจ โดยพบโอกาส ได้แก่ การปฏิบัติงานเร็วขึ้น ต้นทุนการทำงานลดลง การตัดสินใจแม่นยำ เกิดนวัตกรรมใหม่และองค์กรมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ส่งผลให้สามารถเพิ่มคุณภาพของงานและยกระดับการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ได้ตรงจุด และพบอุปสรรค ได้แก่ ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของข้อมูลจากการพึ่งพา AI มากเกินไป ซึ่งต้องมีการกำกับดูแล (AI Governance) อย่างเข้มงวด และAI ตัดสินใจอย่างไม่เป็นธรรม หรือเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มคนบางกลุ่มโดยไม่ตั้งใจ (Data Bias)

ฉากทัศน์ที่ 3 : นโยบายและแผนติดหล่ม ขาดนวัตกรรมนำทางบุคลากรขาดทิศทาง (Stagnant Planning, Directional Deficit) เป็นสถานการณ์ที่น่ากังวลที่สุด หมายถึง การไม่ลงทุนเทคโนโลยี AI คนไม่ได้พัฒนาทักษะทำงานแบบเดิมทั้งหมดและประสิทธิภาพลดลง โดยพบโอกาส ได้แก่ มีเวลาวางแผนก่อนลงทุนเลือกใช้เทคโนโลยีและหากอยู่ระหว่างการเริ่มพัฒนาก็ยังสามารถปรับตัวได้ มีการใช้งบประมาณการลงทุนเทคโนโลยีน้อย ไม่ต้องแบกรับภาระการดูแลระบบเทคโนโลยี และพบอุปสรรค ได้แก่ แผนพัฒนาการเกษตรขาดความยืดหยุ่น ไม่ตอบโจทย์ทำให้การวางแผนไม่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน มีต้นทุนการทำงานสูง งานล่าช้า และคนเก่งย้ายออก

ฉากทัศน์ที่ 4 : การวางแผนพึ่งคน ขาดนวัตกรรมหนุน (Human-Led Planning, Tech-Restrained) หมายถึง บุคลากรมีศักยภาพและมีประสบการณ์สูงแต่การทำงานยังเป็นในลักษณะดั้งเดิมยังไม่เน้นการพึงพาเทคโนโลยี โดยพบโอกาส ได้แก่ บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ มีประสบการณ์ตรง และมีความเข้าใจบริบทการเกษตรสามารถยกร่างแผนงานที่เหมาะสม และพบอุปสรรค ได้แก่ การขาดเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานด้านแผนให้มีความเร็วและแม่นยำ ซึ่งกระบวนการจัดทำแผนใช้เวลานานและใช้ทรัพยากรสูง ทำให้บุคลากรคนเก่งหมดกำลังใจและสูญเสียบุคลากรไปยังองค์กรที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการทำงาน

2) การพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล ได้วิเคราะห์ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (ภาพที่ 2.2) และงานติดตามประเมินผล (ภาพที่ 2.3) ด้วย Strategic Foresight ดังนี้

2.1) งานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

2.1.1) การเลือกการ์ดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ได้แก่

1) การ์ด Algorithmic Labor Markets (ตลาดแรงงานขับเคลื่อนด้วย AI และอัลกอริทึม) หมายถึง การใช้ AI และอัลกอริทึมเข้ามามีบทบาทในการคัดเลือก จัดจ้าง และบริหารแรงงาน ทำให้การตัดสินใจด้านการจ้างงานมีความรวดเร็วมากขึ้น

2) การ์ด Neuro - Economy (เศรษฐศาสตร์เชิงประสาท) หมายถึง การผสมผสานเศรษฐศาสตร์ ประสาทวิทยา และจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจว่าสมองของมนุษย์ตัดสินใจทางเศรษฐกิจอย่างไร

2.1.2) การวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios) ของผลกระทบจากการใช้ Algorithmic Labor Markets และ Neuro - Economy สามารถวิเคราะห์เป็น 4 ฉากทัศน์ ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 : องค์กรล้า เทคโนโลยีไม่ทัน (Traditional Overload) หมายถึง องค์กรยังทำงานแบบเดิมใช้แรงงานคนเป็นหลัก โดยพบโอกาส ได้แก่ เป็นจุดเริ่มต้นของการปรับเปลี่ยนองค์กรสู่ดิจิทัล สามารถนำ AI มาช่วยลดภาระงานซ้ำซ้อน พัฒนาทักษะบุคลากร และปรับปรุงกระบวนการทำงานได้ดีขึ้น และพบอุปสรรค ได้แก่ บุคลากรทำงานหนักเกิดภาวะ Burnout งานล่าช้า ต้นทุนสูง ขาดความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองต่อสถานการณ์ไม่ทัน

ฉากทัศน์ที่ 2 : นักวิจัยใช้วิจารณญาณมนุษย์ AI เสริม (Human-Centered Insight) หมายถึง ใช้ AI เป็นผู้ช่วยแต่มนุษย์ยังเป็นผู้ตัดสินใจ โดยพบโอกาส ได้แก่ ได้ผลวิเคราะห์ที่แม่นยำ จากการผสาน AI กับความเชี่ยวชาญของมนุษย์ ลดเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อมูลสามารถสนับสนุนการจัดทำนโยบายอย่างมีคุณภาพ และพบอุปสรรค ได้แก่ หากบุคลากรขาดทักษะ AI จะใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ อาจเกิดอคติจากการตีความของมนุษย์ และต้องลงทุนในการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง

ฉากทัศน์ที่ 3 : AI ทำงานแทนคน แต่ข้อมูลไร้ธรรมาภิบาล (Chaotic AI Bureaucracy) หมายถึง องค์กรใช้ AI อย่างเต็มที่ แต่ขาดการกำกับดูแลมาตรฐานข้อมูล โดยพบโอกาส ได้แก่ AI ช่วยประมวลผล

ข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็ว ลดเวลาการจัดทำรายงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานเชิงปริมาณ และพบอุปสรรค ได้แก่ ข้อมูลไม่มีคุณภาพหรือขาดธรรมาภิบาล (Data Governance) AI อาจให้ผลลัพธ์ผิดพลาดหรือมีอคติ (Bias) และมีความเสี่ยงด้านความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ฉากทัศน์ที่ 4 : ศูนย์อัจฉริยะวิจัยการเกษตร (Swarm Intelligence Research Hub) เป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุดและเป็นฉากทัศน์เป้าหมายของการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร หมายถึง AI และมนุษย์ทำงานร่วมกัน ทุกคนแบ่งปันข้อมูล แลกเปลี่ยนความรู้ โดย AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผู้เชี่ยวชาญกำกับดูแลเพื่อเสนอข้อมูลให้ผู้บริหารใช้กำหนดนโยบาย โดยพบโอกาส ได้แก่ AI และผู้เชี่ยวชาญทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็ว แม่นยำ เชิงลึก สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายแบบ Real-time และเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และพบอุปสรรค ได้แก่ ต้องลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบข้อมูลต้องมี AI Governance และ Data Governance ที่เข้มแข็ง และต้องพัฒนาบุคลากรและสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

2.2) งานด้านติดตามประเมินผล

2.2.1) การเลือกการ์ดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ได้แก่

1) การ์ด AI Swarm Intelligence (ปัญญาประดิษฐ์แบบฝูง) หมายถึง การให้ AI หลายตัวทำงานร่วมกันเหมือนทีม แต่ละตัวมีหน้าที่เฉพาะและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำและมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้ AI เพียงตัวเดียว

2) การ์ด Synthetic Relationships (ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ระหว่างมนุษย์กับเทคโนโลยี) หมายถึง การที่ AI ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือ แต่กลายเป็น "ผู้ช่วย" หรือ "คู่คิด" ที่ทำงานร่วมกับมนุษย์อย่างใกล้ชิด

2.2.2) การวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios) ของผลกระทบจากการใช้ AI Swarm Intelligence และ Synthetic Relationships สามารถวิเคราะห์เป็น 4 ฉากทัศน์ ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 : ประเมินผลอัจฉริยะ ยึดคนเป็นหลัก หมายถึง การนำ AI มาเป็นผู้ช่วยนักประเมินไม่ใช่ผู้แทน นักประเมินยังเป็นผู้ตัดสินใจ และสร้างความสัมพันธ์กับเกษตรกร โดยพบโอกาส ได้แก่ ลดความผิดพลาดของการประเมิน เพิ่มความแม่นยำ วิเคราะห์ข้อมูลได้เร็วขึ้น นักประเมินมีเวลาทำงานเชิงลึกและผลประเมินมีความน่าเชื่อถือ และพบอุปสรรค ได้แก่ บุคลากรต้องมีทักษะ AI ต้องลงทุนระบบและกระบวนการทำงานอาจมีความซ้ำซ้อน

ฉากทัศน์ที่ 2 : ประเมินผลอัจฉริยะเชื่อมโยงเต็มรูปแบบ เป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุดและเป็นฉากทัศน์เป้าหมายของการพัฒนางานด้านติดตามประเมินผล หมายถึง ใช้ AI เชื่อมโยงข้อมูลทุกแหล่งแบบ Real-time พร้อมเชื่อมโยงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยพบโอกาส ได้แก่ ข้อมูลครบถ้วน ประเมินได้แบบทันที สื่อสาร Interactive คาดการณ์ผลกระทบล่วงหน้า ลดต้นทุน ตัดสินใจได้รวดเร็ว และใช้ข้อมูล Big Data และพบอุปสรรค ได้แก่ AI อาจตีความอารมณ์ไม่ได้ หากข้อมูลผิดจะกระทบทั้งระบบ การพึ่ง AI มากเกินไปทำให้บทบาทนักประเมินลดลง และอาจมีความเสี่ยงในประเด็นจริยธรรมของ AI

ฉากทัศน์ที่ 3 : ประเมินผลแบบดั้งเดิม และชุมชนเป็นหลัก หมายถึง ยังใช้วิธีการประเมินแบบเดิม เน้นลงพื้นที่ พบปะเกษตรกร และสร้างเครือข่ายชุมชน โดยพบโอกาส ได้แก่ นักประเมินพัฒนาทักษะภาคสนาม สร้างเครือข่ายพื้นที่ และได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และพบอุปสรรค ได้แก่ ประเมินล่าช้า วิเคราะห์ย้อนหลัง ไม่มีระบบคาดการณ์ ใช้คน งบประมาณ และเวลามาก และวิเคราะห์ข้อมูลซ้ำซ้อน

ฉากทัศน์ที่ 4 : ประเมินผลแบบพึ่งพาเทคโนโลยี หมายถึง การให้น้ำหนักกับ AI และข้อมูลเป็นหลัก ลดการลงพื้นที่และการปฏิสัมพันธ์กับเกษตรกรลง โดยพบโอกาส ได้แก่ ประเมินรวดเร็ว

สามารถใช้ข้อมูลได้จำนวนมาก ลดภาระงานด้วยระบบอัตโนมัติ และพบอุปสรรค ได้แก่ การพึ่งพา AI สูงเกินไป ทำให้นักประเมินผลไม่เข้าใจบริบทพื้นที่ และพฤติกรรมของเกษตรกรที่อาจเปลี่ยนแปลงไป

3) การพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร ได้วิเคราะห์ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร ด้วย Strategic Foresight (ภาพที่ 2.4) ดังนี้

3.1) การเลือกการ์ดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ได้แก่

1) การ์ด Ritual Renaissance (การฟื้นคืนของพิธีกรรมและความเชื่อดั้งเดิม) หมายถึง ผู้คนหันกลับมาให้ความสำคัญกับพิธีกรรม ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความมั่นคงทางจิตใจ เพื่อรับมือกับความไม่แน่นอน และคาดว่าคนรุ่นใหม่จะมีการคืนถิ่นเพื่อฟื้นฟูชุมชนมากขึ้น

2) การ์ด Algorithm Labor Markets (ตลาดแรงงานขับเคลื่อนด้วยอัลกอริทึม) หมายถึง การใช้ AI และอัลกอริทึมเข้ามามีบทบาทในการคัดเลือก จัดจ้าง และบริหารแรงงาน ทำให้การตัดสินใจด้านการจ้างงานมีความรวดเร็วมากขึ้นแทนมนุษย์ในหลายขั้นตอน โดยคาดว่าตลาดแรงงานระบบอัจฉริยะที่ใช้ AI และฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เข้ามาจัดสรรและควบคุมการจ้างงาน

3.2) ผลการวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios) ของผลกระทบจากการใช้ Ritual Renaissance และ Algorithm Labor Markets สามารถวิเคราะห์เป็น 4 ฉากทัศน์ ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 : ชุมชนข้อมูลเกษตรอัจฉริยะ (Smart Cultural Agriculture Network) เป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุดและเป็นฉากทัศน์เป้าหมายของการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร หมายถึง องค์กรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเชื่อมโยงข้อมูลจากเกษตรกร ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างฐานข้อมูลร่วมกัน โดยพบโอกาส ได้แก่การพัฒนาฐานข้อมูลจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและภาคีเครือข่าย การผสาน AI กับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มคุณค่าของข้อมูล การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และข้อมูลระหว่างพื้นที่ และการสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน และพบอุปสรรค ได้แก่ คุณภาพข้อมูลจากหลายแหล่งอาจมีมาตรฐานไม่เหมือนกัน บุคลากรและเกษตรกรยังมีทักษะดิจิทัลไม่เพียงพอ ความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลอาจยังมีข้อจำกัด และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานทำได้ยาก

ฉากทัศน์ที่ 2 : ระบบเกษตรอัตโนมัติเต็มรูปแบบ (AI-Driven Agricultural Intelligence) หมายถึง การนำ AI และ Big Data มาประยุกต์ใช้ในทุกกระบวนการ ตั้งแต่ การรวบรวม วิเคราะห์ ไปจนถึงการจัดทำรายงานพยากรณ์สถานการณ์ โดยพบโอกาส ได้แก่ การใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็วและแม่นยำ ลดภาระงานประจำ มีการติดตามสถานการณ์ โดยแจ้งเตือนแบบ Real-time และมีข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย และพบอุปสรรค ได้แก่ ความเสี่ยงด้าน Cyber Security และ Data Privacy AI การเกิดอคติ (AI Bias) การพึ่งพา AI มากเกินไปอาจทำให้ขาดการตรวจสอบจากมนุษย์ และต้องมีการลงทุนระบบ AI ในงบประมาณที่สูงขึ้น

ฉากทัศน์ที่ 3 : ภูมิปัญญาท้องถิ่นนำเทคโนโลยี (Human-Centered Agricultural Insight) หมายถึง การให้ความสำคัญกับความรู้ ประสบการณ์ และบริบทของพื้นที่ โดยใช้ AI เป็นเครื่องมือช่วยวิเคราะห์ แต่ไม่ใช่เป็นผู้ตัดสินใจแทนมนุษย์ โดยพบโอกาส ได้แก่ มีการผสานข้อมูลเชิงวิชาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การวิเคราะห์ข้อมูลได้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ นโยบายมีความเหมาะสมได้รับการยอมรับจากชุมชน และใช้ AI เป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ดี และพบอุปสรรค ได้แก่ การวิเคราะห์ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญและใช้เวลามากกว่าการใช้ AI ความรู้เชิงประสบการณ์ถ่ายทอดได้ยาก การขยายผลไปทุกพื้นที่ทำได้ช้า และการมีข้อจำกัดด้านทักษะดิจิทัลของบุคลากรบางส่วน

ฉากทัศน์ที่ 4 : AI กับวัฒนธรรมเกษตรผสานอนาคต (Hybrid Agricultural Intelligence Society) หมายถึง การผสานข้อดีของทั้ง 3 ฉากทัศน์เข้าด้วยกัน โดยให้ AI ทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ ชุมชน และระบบข้อมูลที่มีธรรมาภิบาล โดยพบโอกาส ได้แก่ มีการผสาน AI ข้อมูล และผู้เชี่ยวชาญเข้าด้วยกันอย่างสมดุล มีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Real-time แม่นยำ ข้อมูลสามารถสนับสนุนกับการจัดทำนโยบายเชิงพื้นที่ เกิดนวัตกรรมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร และยกระดับองค์กรสู่การเป็นศูนย์กลางข้อมูลและองค์ความรู้อย่างทั่วถึง และพบอุปสรรค ได้แก่ ต้องลงทุนด้าน Digital Infrastructure และระบบข้อมูลต้องมี AI Governance และ Data Governance ที่เข้มแข็ง บุคลากรต้องพัฒนาทักษะ AI และ Data Analytics อย่างต่อเนื่อง และการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานยังเป็นความท้าทาย

4) การพัฒนางานด้านบริหารองค์กร

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร ได้วิเคราะห์ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคตที่อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร ด้วย Strategic Foresight (ภาพที่ 2.5) ดังนี้

4.1) การเลือกการ์ดความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ได้แก่

1) การ์ด Climate-Resilient Architecture (สถาปัตยกรรม ที่รับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) หมายถึง การออกแบบอาคารและโครงสร้างพื้นฐานให้ทนทานต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง พายุ และอุณหภูมิสูง การใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2) การ์ด Cyber Peace Accords (ข้อตกลงสันติภาพไซเบอร์) หมายถึง ประเทศและองค์กรต่าง ๆ ร่วมมือกันกำหนดกติกา มาตรการด้านความมั่นคงไซเบอร์เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์และสร้างความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

4.2) การวิเคราะห์ฉากทัศน์ (Scenarios) ของผลกระทบจากการใช้ Climate-Resilient Architecture และ Cyber Peace Accords สามารถวิเคราะห์เป็น 4 ฉากทัศน์ ดังนี้

ฉากทัศน์ที่ 1 : ยุคทอง (The Golden Age) หมายถึง ทุกอย่างพร้อมทั้งเครื่องมือและบุคลากร โดยพบโอกาส ได้แก่ การขับเคลื่อนองค์กรด้วย AI และ Big Data ได้เต็มรูปแบบ การเพิ่มประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการทำงาน การพัฒนานวัตกรรมและบริการใหม่ได้ต่อเนื่อง การเชื่อมโยงข้อมูลทุกหน่วยงานเพื่อการตัดสินใจที่แม่นยำ และการยกระดับองค์กรสู่ Digital Organization และพบอุปสรรค ได้แก่ ใช้งบลงทุนและงบบำรุงรักษาสูง ความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีรวดเร็วต้องพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการพึ่งพาระบบมากเกินไปจะกระทบกับงานเมื่อระบบมีปัญหา

ฉากทัศน์ที่ 2 : สมดุลแต่ท้าทาย (Efficiency Focus) เป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมที่สุดและเป็นฉากทัศน์เป้าหมายของการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร หมายถึง การมีเครื่องมือที่ดีแต่บุคลากรไม่เพียงพอ โดยพบโอกาส ได้แก่ การใช้ AI และ Automation ชดเชยกำลังคน ลดต้นทุนการดำเนินงานระยะยาว และมุ่งเน้นงานที่สร้างคุณค่าสูง และพบอุปสรรค ได้แก่ บุคลากรมีภาระงานสูง ขาดผู้เชี่ยวชาญดูแลระบบ เกิดความเสี่ยงหากระบบล่มจะกระทบการทำงานมาก และการเปลี่ยนแปลงอาจสร้างแรงต้านจากบุคลากร

ฉากทัศน์ที่ 3 : มัธยมสุข (Mid School Comfort) หมายถึง มีบุคลากรเก่ง มีงบประมาณเพียงพอ แต่เทคโนโลยียังไม่ทันสมัย โดยพบโอกาส ได้แก่ บุคลากรมีศักยภาพ มีประสบการณ์สูง ทำงานร่วมกันได้ดี มีความยืดหยุ่น พร้อมเรียนรู้สู่การเปลี่ยนผ่านดิจิทัล และสามารถพัฒนานวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และพบอุปสรรค ได้แก่ ประสิทธิภาพยังจำกัดจากเทคโนโลยีไม่ทันสมัย ใช้เวลาทำงานมาก ข้อมูลไม่เชื่อมโยงกันทั้งหมด และเสี่ยงต่อการสูญเสียองค์ความรู้เมื่อบุคลากรเกษียณ

ฉากทัศน์ที่ 4 : เอาตัวรอด (The Survival) หมายถึง การขาดทั้งเครื่องมือและบุคลากร โดยพบโอกาส ได้แก่ การเกิดแรงผลักดันให้เกิดการปฏิรูปองค์กร สามารถเริ่มพัฒนาจากโครงการขนาดเล็ก

ที่ใช้งบประมาณต่ำ และการเปิดโอกาสสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และพบอุปสรรค ได้แก่ การขาดงบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยี การทำงานล่าช้าซ้ำซ้อน คุณภาพข้อมูลและการตัดสินใจต่ำ ความเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง และการไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้ทันเวลา

2.3 ผลการวิเคราะห์การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight โดยคัดเลือกฉากทัศน์เป้าหมาย

ผลการวิเคราะห์และคัดเลือกฉากทัศน์เป้าหมายของคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ซึ่งสะท้อนทิศทางการพัฒนางานในภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ผลการวิเคราะห์การมองอนาคต ด้วยเครื่องมือ Strategic Foresight โดยคัดเลือกฉากทัศน์เป้าหมาย

คณะอนุกรรมการพัฒนางาน	ฉากทัศน์เป้าหมาย	ทิศทางการพัฒนาที่สำคัญ
1. ด้านนโยบายและแผน	การวางแผนเชิงรุก บุคลากรขับเคลื่อนเทคโนโลยีหนุน	- พัฒนาทักษะด้าน AI และนำ AI มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ ลดงานเอกสาร และเพิ่มคุณภาพการจัดทำนโยบายและแผน
2. ด้านวิจัยการเกษตรและประเมินผล	2.1 ศูนย์อัจฉริยะวิจัยการเกษตร	2.1 ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่าง AI บุคลากร และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายแบบ Real-time
	2.2 ประเมินผลอัจฉริยะเชื่อมโยงเต็มรูปแบบ	2.2 เชื่อมโยงข้อมูลจากทุกแหล่งและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้สามารถติดตาม ประเมินผล และคาดการณ์ผลกระทบได้อย่างรวดเร็ว
3. ด้านสารสนเทศการเกษตร	ชุมชนข้อมูลเกษตรอัจฉริยะ	- พัฒนาฐานข้อมูลแบบมีส่วนร่วม เชื่อมโยงข้อมูลจากเกษตรกร ชุมชน ภาคีเครือข่าย และหน่วยงาน พร้อมผสาน AI กับภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ด้านบริหารองค์กร	สมดุลแต่ท้าทาย	- นำ AI และระบบอัตโนมัติมาช่วยชดเชยข้อจำกัดด้านอัตรากำลัง ลดภาระงานประจำ และเพิ่มเวลาให้บุคลากรปฏิบัติงานที่มีคุณค่าสูง

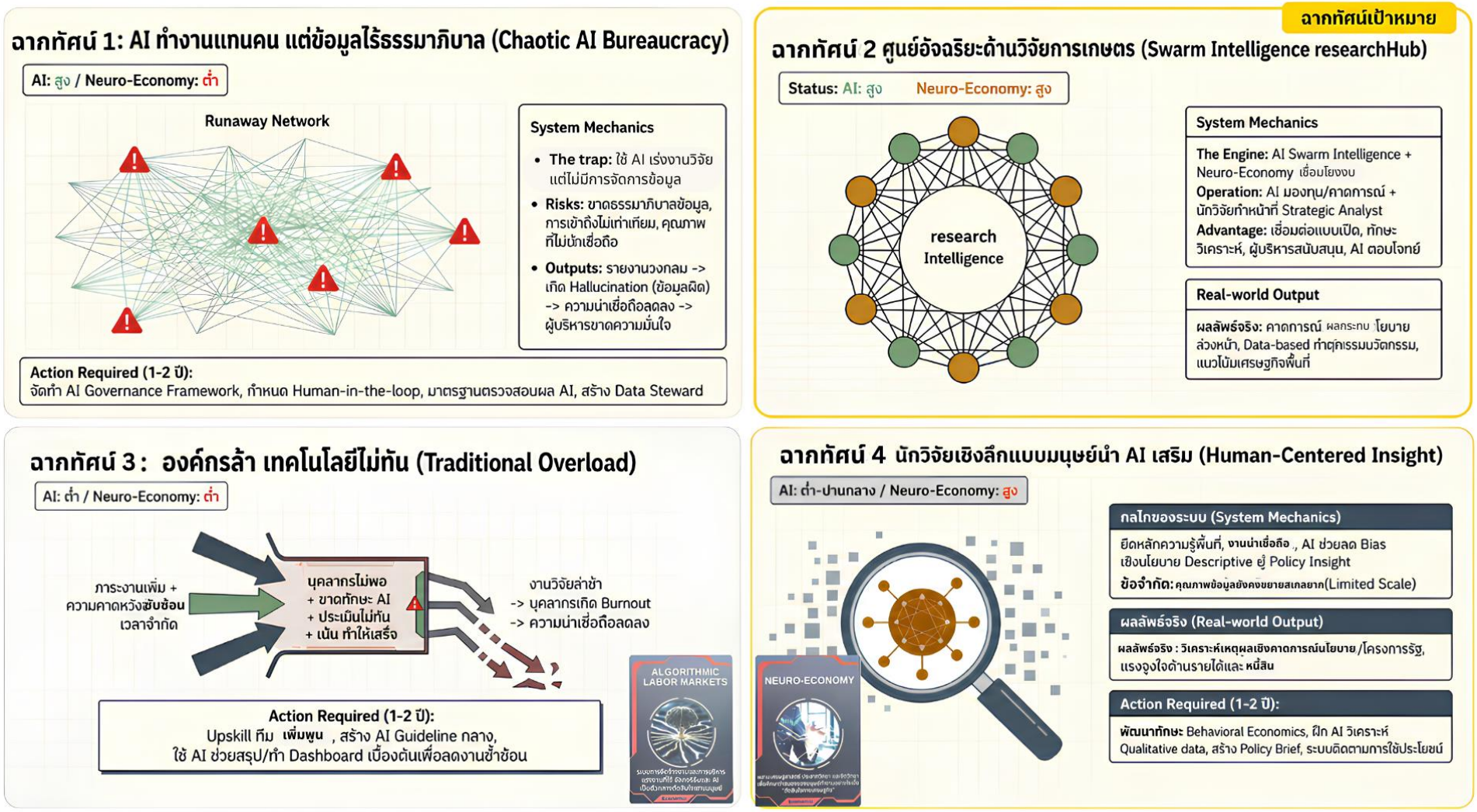
ที่มา : ผลการประชุมของคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน

ภาพรวมของฉากทัศน์เป้าหมายของคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน แสดงให้เห็นว่า **“เทคโนโลยี AI”** จะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ในทุกภารกิจ ตั้งแต่การรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูล การวิเคราะห์และวิจัย การจัดทำนโยบายและแผน การติดตามประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการองค์กร อย่างไรก็ตาม การนำ AI มาใช้ต้องเป็นไปในลักษณะ **“มนุษย์ และ AI ทำงานร่วมกัน”** โดยบุคลากรยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำกับ ตรวจสอบ ตีความ และใช้วิจารณญาณประกอบการตัดสินใจ ซึ่งการกำหนดกลยุทธ์ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570) ต้องให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยี การยกระดับทักษะบุคลากร การสร้างธรรมาภิบาลด้าน AI การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และการบริหารการเปลี่ยนแปลง** เพื่อให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 สามารถปรับตัวและขับเคลื่อนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพร้อมก้าวไปสู่องค์กรอัจฉริยะอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

ที่มา: ผลการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

ภาพที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านวิจัย

ที่มา: ผลการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล

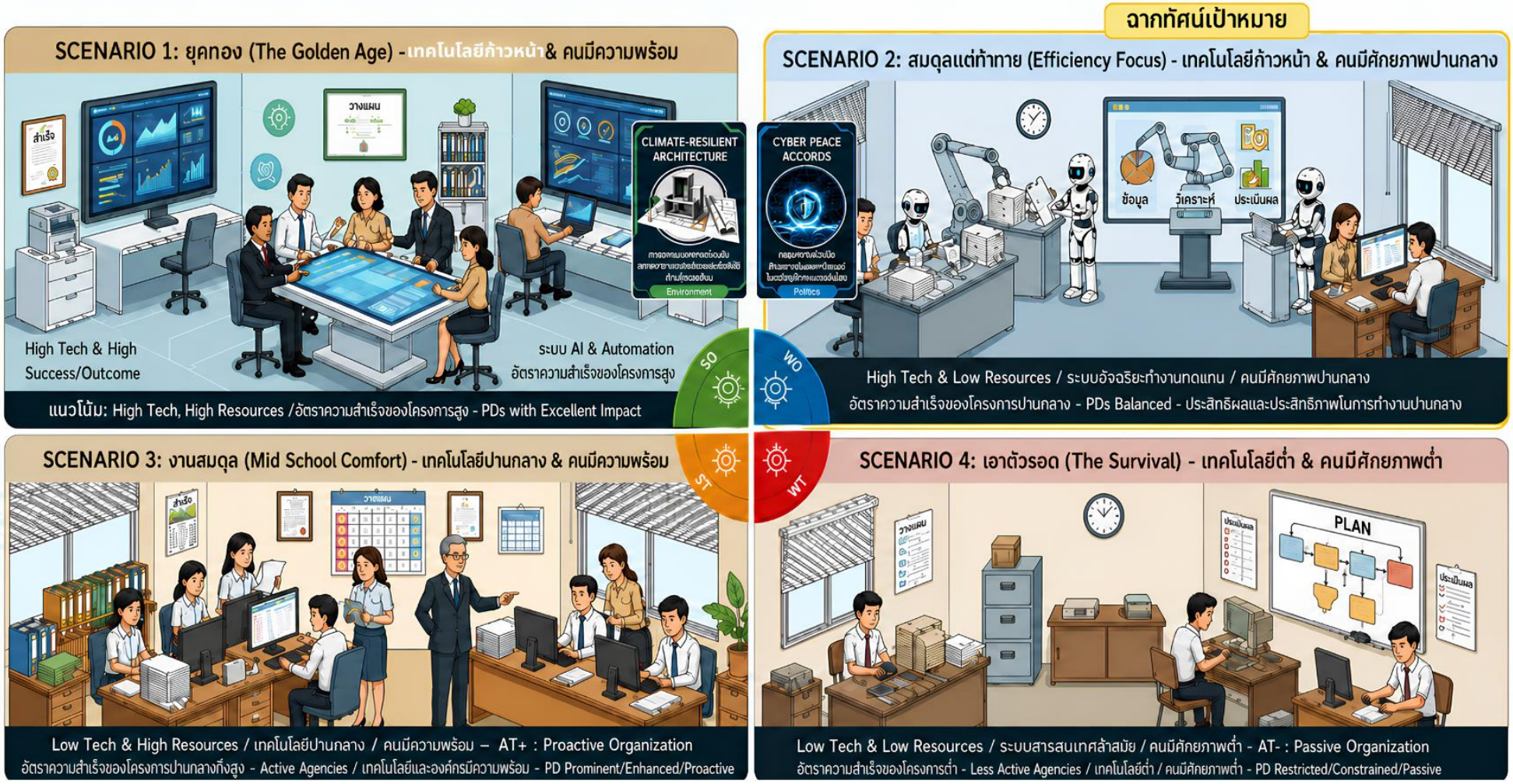
ภาพที่ 2.3 ผลการวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานติดตามประเมินผล

ที่มา: ผลการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล

ภาพที่ 2.4 การวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร

ที่มา: ผลการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร

ภาพที่ 2.5 การวิเคราะห์ 4 ฉากทัศน์ การพัฒนางานด้านบริหารองค์กร

ที่มา: ผลการประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร

2.4 การวิเคราะห์กลยุทธ์ประเด็นการพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1 - 12 (พ.ศ. 2569 - 2570) ด้วย TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์การพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม SWOT Analysis และการมองอนาคต Strategic Foresight โดยกำหนดกลยุทธ์และประเด็นการพัฒนาด้วย TOWS Matrix เป็นกลยุทธ์ SO WO ST และ WT ของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) (ตารางที่ 2.4) ดังนี้

1) กลยุทธ์ SO (SO Strategy - "Maxi - Maxi" Strategy) หรือกลยุทธ์เชิงรุก โดยการพัฒนาจุดแข็งให้โดดเด่นและการใช้ประโยชน์จากโอกาสเพื่อเสริมข้อได้เปรียบ โดยใช้ศักยภาพด้านข้อมูล บุคลากร และระบบสารสนเทศของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ร่วมกับโอกาสจากนโยบายรัฐบาลดิจิทัล เทคโนโลยี AI และความต้องการใช้ข้อมูล เพื่อยกระดับข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลที่เชื่อมโยงและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย มีประเด็นการพัฒนา คือ ยกระดับการจัดการข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

1.1 พัฒนาฐานข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่

1.2 บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานภายในและภายนอกในพื้นที่รับผิดชอบ

1.3 พัฒนาศักยภาพและยกระดับองค์ความรู้ให้เศรษฐกิจการเกษตรอาสา

1.4 จัดทำ Dashboard แสดงข้อมูลสำคัญเชิงเศรษฐศาสตร์และสินค้าสำคัญ การเตือนภัยเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย

2) กลยุทธ์ WO (WO Strategy -"Mini-Maxi" Strategy) หรือกลยุทธ์เชิงแก้ไข โดยการลดจุดอ่อนโดยใช้ประโยชน์จากโอกาส คือ การยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้วยเทคโนโลยี AI และ Data Analytics โดยใช้โอกาสจากเทคโนโลยี AI นโยบายรัฐบาลดิจิทัล และเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านฐานข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการติดตามการใช้ประโยชน์ข้อมูล มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

2.1 ประยุกต์ใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในการสนับสนุนงานวิเคราะห์วิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตรและงานนโยบายและแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 พัฒนากระบวนการจัดทำรายงานวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญให้ทันต่อสถานการณ์ รวดเร็ว และครบทุกมิติที่เกี่ยวข้อง

2.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทางวิชาการเศรษฐกิจการเกษตรในพื้นที่

2.4 ส่งเสริมการเผยแพร่และการติดตามการนำข้อมูลสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรไปใช้ประโยชน์

3) กลยุทธ์ ST (ST Strategy-"Maxi-Mini" Strategy) หรือกลยุทธ์เชิงป้องกัน โดยการพัฒนาจุดแข็งให้โดดเด่นและการลดปัจจัยภายนอกเพื่อเสริมจุดแข็ง โดยใช้ศักยภาพของบุคลากร ระบบสารสนเทศและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และข้อจำกัดด้านทรัพยากร มีประเด็นการพัฒนา คือ เตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

3.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Data Literacy/AI Literacy/Digital Skills และองค์ความรู้ที่จำเป็น เช่น PDPA ความปลอดภัยไซเบอร์ ธรรมาภิบาลข้อมูลให้กับบุคลากรทุกระดับ

3.2 พัฒนาทักษะเฉพาะด้านวิชาการ (สถิติ และเศรษฐศาสตร์) และด้านงานสนับสนุน (ธุรการ พัสดุ การเงิน และทรัพยากรบุคคล)

3.3 เสริมสร้างระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (ระบบพี่เลี้ยง บัดดี้ ถ่ายทอดความรู้ และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้)

3.4 ส่งเสริมให้บุคลากรมีวัฒนธรรมทางดิจิทัล (Digital Culture)

4) กลยุทธ์ WT (WT Strategy - “Mini-Mini” Strategy) หรือกลยุทธ์เชิงรับ โดยการลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงการเผชิญอุปสรรค ปรับปรุงกระบวนงานและระบบบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อลดข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และการเปลี่ยนแปลงของนโยบาย พร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารและการติดตามผลการดำเนินงาน มีประเด็นการพัฒนา คือ ขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง มีแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง ดังนี้

4.1 ส่งเสริมการสร้างความผาสุกและผูกพันต่อองค์กรอย่างสมดุล และยั่งยืนตามแนวทาง ESG Organization

4.2 ปรับปรุงกระบวนงานด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

4.3 พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าของงานแบบ Near Real Time พร้อมแสดงผลด้วย Dashboard

4.4 ปรังปรุงกระบวนการสื่อสารใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และกระตุ้นให้บุคลากรมีการแสดงความคิดเห็นในเวทีต่าง ๆ

ตารางที่ 2.4 การกำหนดกลยุทธ์ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) ด้วย TOWS Matrix

กลยุทธ์/ประเด็นการพัฒนา	จับคู่ปัจจัย	แนวทางการพัฒนา
1) กลยุทธ์เชิงรุก SO ใช้จุดแข็งสร้างโอกาส		
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ยกระดับการจัดการข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ	S1+S3+O5	1.1 พัฒนาฐานข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่
	S3 + O5	1.2 บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ
	S6 + O1	1.3 พัฒนาศักยภาพและยกระดับองค์ความรู้ให้เศรษฐกิจการเกษตรอาสา
	S7 + O2	1.4 จัดทำ Dashboard แสดงข้อมูลสำคัญเชิงเศรษฐศาสตร์และสินค้าสำคัญ การเตือนภัย เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย
2) กลยุทธ์เชิงแก้ไข WO ลดจุดอ่อนโดยใช้ประโยชน์จากโอกาส		
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอเชิงนโยบายด้วย AI และ Data Analytics	W3 + O2	2.1 ประยุกต์ใช้ AI และเครื่องมือดิจิทัลในการสนับสนุนงานวิเคราะห์ วิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตรและงานด้านนโยบายและแผน
	W1 + O5	2.2 พัฒนากระบวนการจัดทำรายงานวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์สินค้าเกษตรสำคัญให้ทันต่อสถานการณ์รวดเร็ว และครบทุกมิติที่เกี่ยวข้อง
	W7 + O1	2.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายทางวิชาการเศรษฐกิจการเกษตรในพื้นที่
	W3 + O3	2.4 ส่งเสริมการเผยแพร่และการติดตามการนำข้อมูลสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรไปใช้ประโยชน์

ตารางที่ 2.4 การกำหนดกลยุทธ์ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ. 2569 - 2570) ด้วย TOWS Matrix

กลยุทธ์/ประเด็นการพัฒนา	จับคู่ปัจจัย	แนวทางการพัฒนา
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล	S7 + T2	3.1 ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Data Literacy/AI Literacy/Digital Skills และองค์ความรู้จำเป็น เช่น PDPA ความปลอดภัยไซเบอร์ ธรรมาภิบาลข้อมูลให้กับบุคลากรทุกระดับ
3) กลยุทธ์ เชิงป้องกัน ST พัฒนาจุดแข็งให้โดดเด่นและการลดปัจจัยภายนอกเพื่อเสริมจุดแข็ง		
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (ต่อ)	S6 + T5	3.2 พัฒนาทักษะเฉพาะด้านวิชาการ (ด้านเศรษฐศาสตร์เศรษฐมิติ ให้กับเศรษฐกรและนักวิเคราะห์นโยบายและแผน) และด้านงานสนับสนุน (จัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย ระเบียบการเจ้าหน้าที่)
	S4 + T1	3.3 เสริมสร้างระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (ระบบพี่เลี้ยง บัดดี้ ถ่ายทอดความรู้ และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้)
	S5 + T5	3.4 ส่งเสริมให้บุคลากรมีวัฒนธรรมทางดิจิทัล (Digital Culture)
4) กลยุทธ์เชิงรับ WT จุดอ่อนโดยหลีกเลี่ยงการเผชิญอุปสรรค		
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูงที่มีความยืดหยุ่นอย่างสมดุลและยั่งยืน	W4 + W5 + W12 +T1 +T2 + T3 + T4	4.1 ผลักดันการปรับใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสำนักงาน (Paperless Office)
	W3 + T2	4.2 ปรับปรุงกระบวนงานด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล
	W1 + T5	4.3 พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าของงานแบบ Near Real Time พร้อมแสดงผลด้วย Dashboard
	W5 + T5	4.4 มีช่องทางการสื่อสารใน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 และกระตุ้นให้บุคลากรมีการแสดงความคิดเห็นในเวทีต่างๆ

ส่วนที่ 3
แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570)

แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570) จัดทำโดยคณะอนุกรรมการพัฒนางานฯ 4 ด้าน ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ SWOT Analysis วิเคราะห์การมองอนาคต Strategic Foresight และเลือกฉากทัศน์เป้าหมาย เพื่อนำไปสู่วิเคราะห์จัดทำกลยุทธ์และประเด็นการพัฒนา TOWS Matrix ในการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 ภายใต้แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569-2570) โดยได้รับการเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

"Smart OAE Network : เป็นศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรอัจฉริยะระดับพื้นที่"

3.2 พันธกิจ (Mission)

3.2.1 พัฒนาข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยง ครบถ้วน และทันสมัย

3.2.2 จัดทำและวิเคราะห์สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และ AI เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย

3.2.3 พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเครือข่ายด้านเศรษฐกิจการเกษตรให้พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง

3.2.4 ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรด้วยนวัตกรรมและดิจิทัลสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง

3.3 ค่านิยมขององค์กร

“OAE 1-12 FOCUS” มองอนาคต ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล สร้างคุณค่าเพื่อภาคเกษตรไทย

O : Opportunity สร้างโอกาสใหม่ให้ภาคเกษตร

A : Agility ปรับตัวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

E : Excellence มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและการบริการ

1-12 : One Team รวมพลัง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นหนึ่งเดียว

F : Foresight มองไกลเชิงยุทธศาสตร์

O : Ownership รับผิดชอบต่อผลสัมฤทธิ์

C : Collaboration ประสานพลังเครือข่าย

U : Utilization ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์

S : Smart Data ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลและนวัตกรรมอย่างยั่งยืน

3.4 เป้าประสงค์

3.4.1 พัฒนาข้อมูลและสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร อัจฉริยะระดับพื้นที่ (Smart OAE Network)

3.4.2 ยกระดับศักยภาพบุคลากรและองค์กรสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล และนวัตกรรม

3.4.3 เสริมสร้างขีดความสามารถในการวิเคราะห์ คาดการณ์ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

3.5 แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)

3.5.1 เป้าหมาย

เป้าหมายของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570) โดยได้กำหนดเป้าหมายเมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ.2570 คือ “สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นเครือข่ายข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรอัจฉริยะระดับพื้นที่ (Smart OAE Network) ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม มีบุคลากรสมรรถนะสูง และมีข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ" (ภาพที่ 3.1)

3.5.2 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12
2. ร้อยละของข้อมูลสารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรที่สามารถนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย
3. ร้อยละของบุคลากรที่มีสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI ตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. จำนวนกระบวนการทำงานที่ได้รับการพัฒนาเป็นระบบดิจิทัลและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.5.3 แผนงาน/โครงการ ของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)

การจัดทำแผนงาน/โครงการ โดยมีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์กลยุทธ์และประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570) แบ่งออกเป็น 4 แผนงาน (ภาพที่ 3.2) ดังนี้

แผนงานที่ 1 ยกระดับการจัดการข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ

โครงการ: พัฒนาฐานข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่อัจฉริยะ (Smart Agricultural Economic Data) หน่วยงานรับผิดชอบ ส่วนสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

เป้าประสงค์: มีระบบข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่จัดทำขึ้นตามหลักวิชาการทางสถิติทันต่อสถานการณ์ มีความเป็นเอกภาพและสามารถนำไปใช้สนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด:

1. จำนวนชุดข้อมูลที่เผยแพร่ผ่าน Dashboard
2. จำนวนข้อมูลที่เชื่อมโยงสำเร็จ
3. จำนวนเศรษฐกิจการเกษตรอาสาที่ผ่านการอบรม

กิจกรรม:

กิจกรรมที่ 1 พัฒนาข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรระดับพื้นที่เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

กิจกรรมที่ 2 เชื่อมโยงข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตรกับหน่วยงานต่างๆ

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาเครือข่ายเศรษฐกิจการเกษตรอาสา

แผนงานที่ 2 ยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอเชิงนโยบายด้วย AI และ Data Analytics

โครงการ: ยกระดับการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอเชิงนโยบายเศรษฐกิจการเกษตรด้วย AI และ Data Analytics หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ ส่วนวิจัยและประเมินผล ส่วนสารสนเทศการเกษตร และส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

เป้าประสงค์: การวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอเชิงนโยบายมีความรวดเร็ว แม่นยำ และสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที

ตัวชี้วัด :

1.ร้อยละรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลที่ประยุกต์ใช้ AI หรือ Data Analytics

2.รายงานการวิเคราะห์เศรษฐกิจการเกษตรเชิงลึกระดับพื้นที่ของสินค้าเกษตรสำคัญ

3.จำนวนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่นำไปสนับสนุนงานในระดับพื้นที่

กิจกรรม :

กิจกรรมที่ 1 ประยุกต์ใช้ AI /Data Analytics สนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล และสถานการณ์ในระดับพื้นที่

กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์เศรษฐกิจการเกษตรเชิงลึกระดับพื้นที่

กิจกรรมที่ 3 ติดตามการใช้ประโยชน์ข้อมูลในด้านข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเศรษฐกิจการเกษตร

แผนงานที่ 3 เตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับการเปลี่ยนผ่านสู่เทคโนโลยีดิจิทัลและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

โครงการ: พัฒนาศักยภาพบุคลากรและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรดิจิทัล (Digital Workforce Transformation) หน่วยงานรับผิดชอบ คือ ทุกส่วนฯ/ฝ่ายฯ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

เป้าประสงค์: บุคลากรมีสมรรถนะด้านดิจิทัล และ AI พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด:

1.ร้อยละของบุคลากรผ่านการพัฒนาทักษะ Data Literacy/ AI Literacy/Digital Skills/ Cyber Security/ทักษะเฉพาะด้าน

2.จำนวนครั้งที่มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.ร้อยละบุคลากรมีผลประเมินผ่านเกณฑ์ทักษะดิจิทัล

กิจกรรม:

กิจกรรมที่ 1 ส่งเสริมความรู้ด้าน Data Literacy/ AI Literacy/Digital Skills/Cyber Security/ ทักษะเฉพาะด้าน

กิจกรรมที่ 2 ส่งเสริมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 ส่งเสริมองค์กรเป็นวัฒนธรรมดิจิทัล

แผนงานที่ 4 ขับเคลื่อนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 เป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง

โครงการ : ยกระดับองค์กรดิจิทัลสู่การเป็นองค์กรขีดสมรรถนะสูง (High Performance Digital Organization) หน่วยงานรับผิดชอบ คือ ฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12

เป้าประสงค์: องค์กรมีการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โปร่งใส คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด:

1. ร้อยละการลดการใช้กระดาษ Paperless
2. จำนวนกระบวนการที่ปรับปรุงด้วยการใช้ Digital Workflow
3. จำนวนระบบ Dashboard ติดตามงาน แบบ Near Real Time
4. จำนวนช่องทางการสื่อสารข้อมูล
5. ร้อยละความผูกพันของบุคลากร

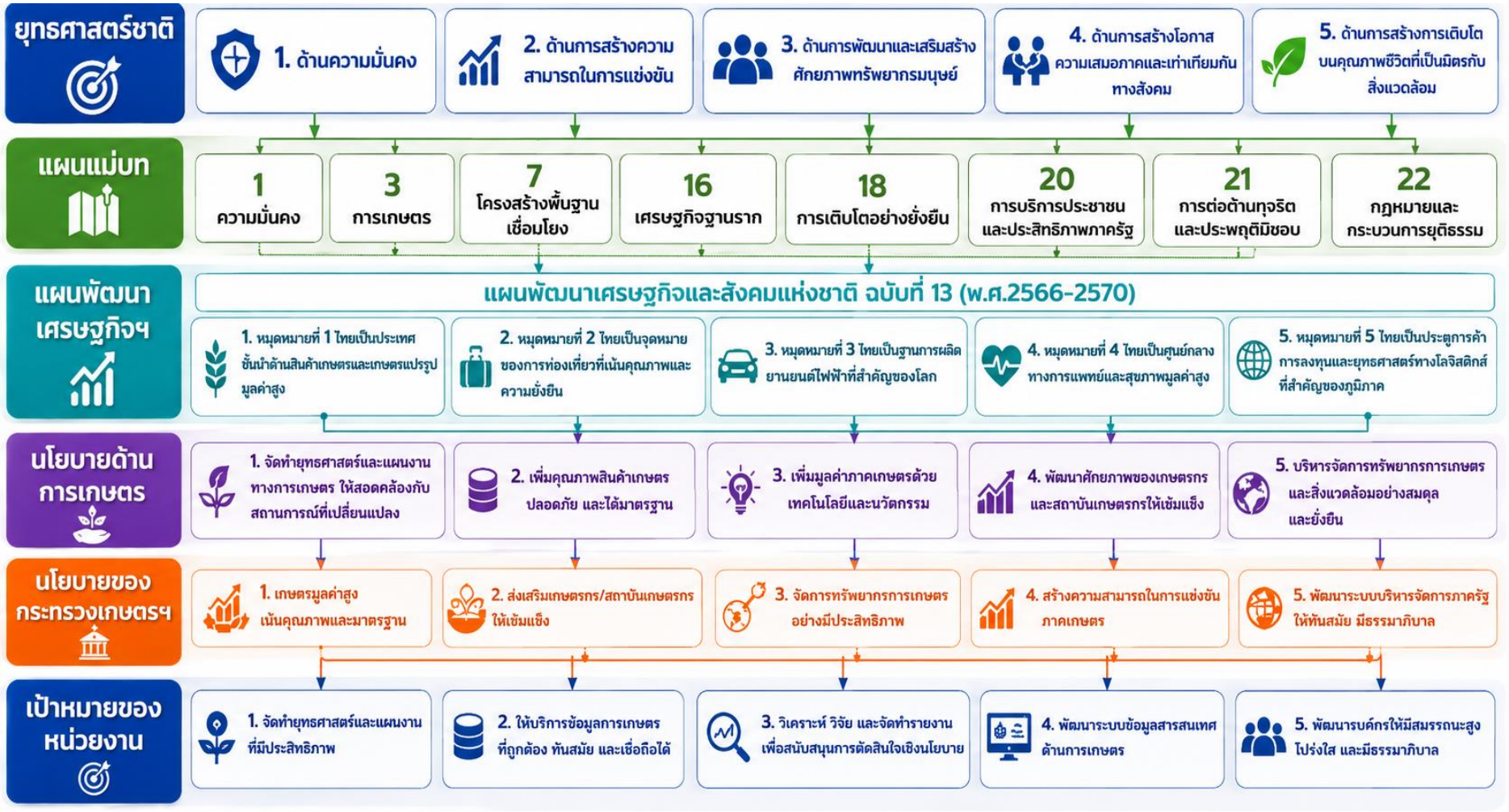
กิจกรรม:

กิจกรรมที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงกระบวนงานสำนักงานด้วยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

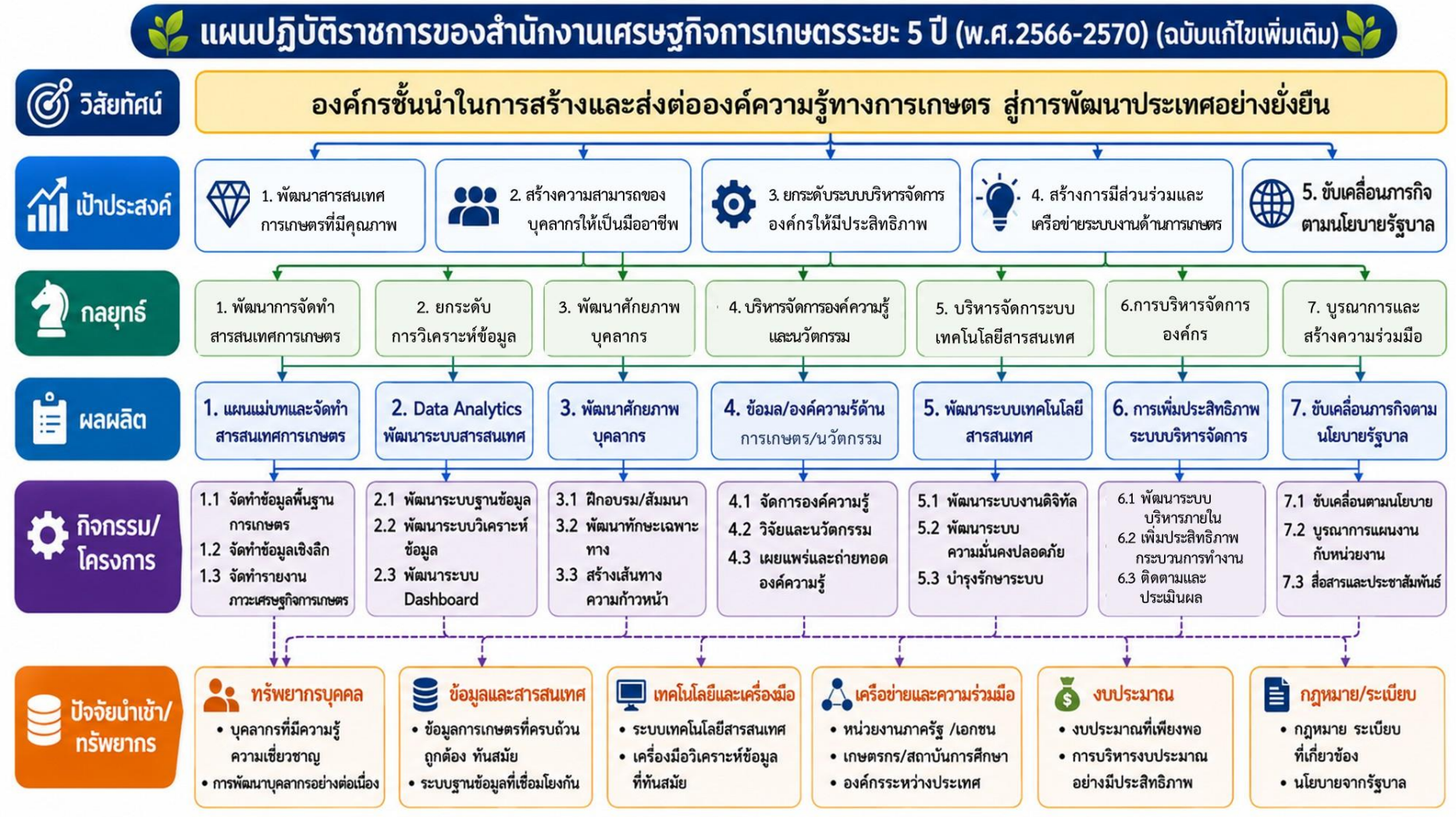
กิจกรรมที่ 2 พัฒนาระบบติดตามผลการดำเนินงานแบบ Near Real Time

กิจกรรมที่ 3 พัฒนาช่องทางการสื่อสารในหน่วยงาน

กิจกรรมที่ 4 สนับสนุน/ส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความผูกพันภายในองค์กร

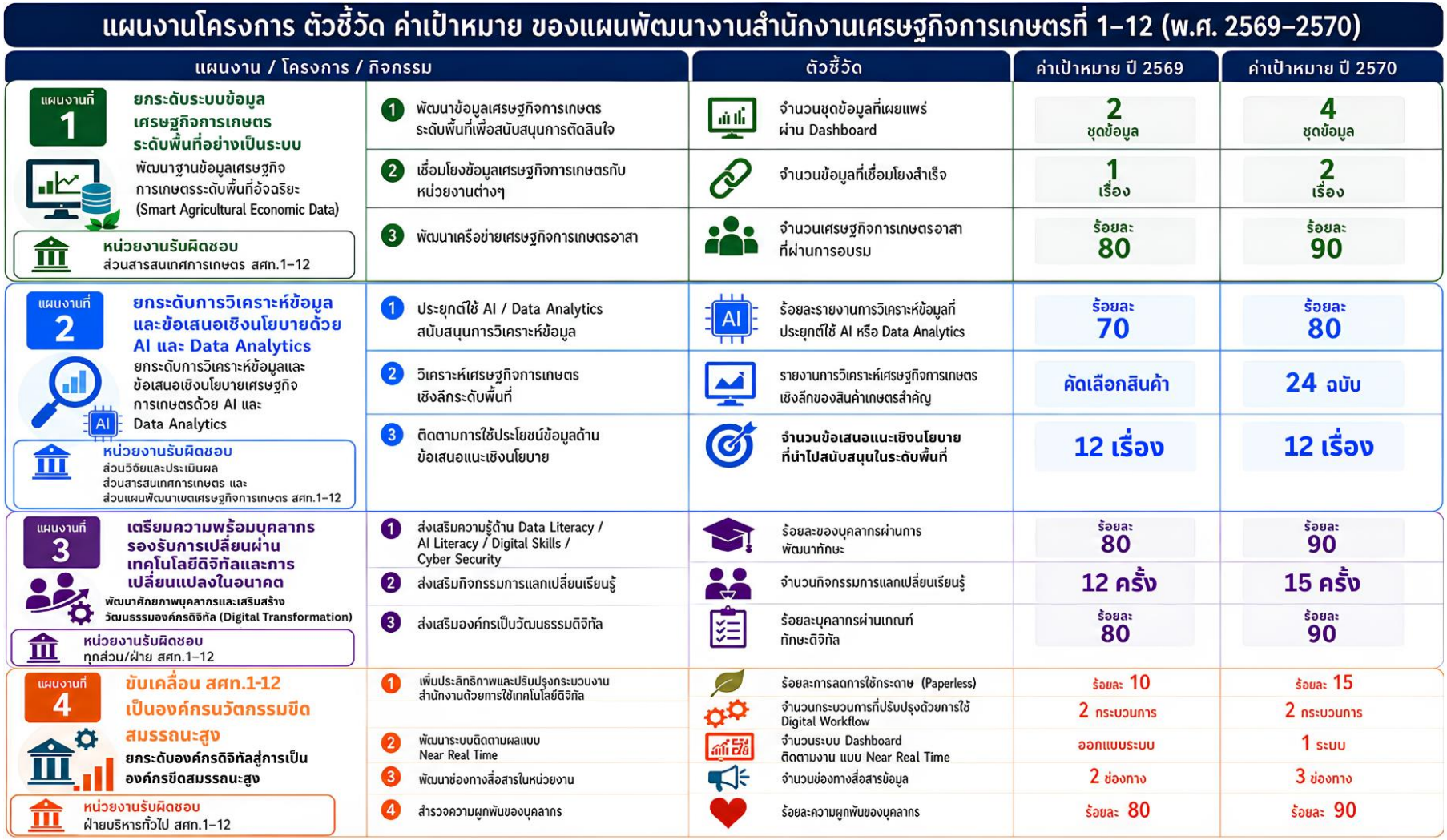
ภาพที่ 3.1 ความเชื่อมโยงแผนระดับต่างๆ กับแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)

ภาพที่ 3.1 ความเชื่อมโยงแผนระดับต่างๆ กับแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570) (ต่อ)

ภาพที่ 3.1 ความเชื่อมโยงแผนระดับต่างๆ กับแผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570) (ต่อ)

ภาพที่ 3.2 แผนงานโครงการ ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย แผนพัฒนางานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1-12 (พ.ศ.2569 – 2570)

บรรณานุกรม

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2568). แผนปฏิบัติราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2568). เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) และการประยุกต์ใช้เทคนิคการมองอนาคตในการทำวิจัย (Foresight Technique). เอกสารประกอบการอบรม.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566–2580) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. สำนักนายกรัฐมนตรี.

เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2553). คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

ไวริช, ไฮนซ์. (1982). “เมทริกซ์ TOWS: เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์สถานการณ์” (The TOWS Matrix—A Tool for Situational Analysis). Long Range Planning, 15(2), 54–66. https://doi.org/10.1016/0024-6301(82)90120-0 (สืบค้นเมื่อ 17 เมษายน 2569).

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

คำสั่งคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๑๒

ที่ ๑ /๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๑๒

.....

ตามคำสั่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ ๗๗๑/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๑๒ (แก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งได้เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ในข้อ ๓ โดยให้คณะกรรมการฯ สามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒ ได้ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การปฏิบัติราชการของคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ ของคำสั่งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ที่ ๗๗๑/๒๕๖๖ ข้างต้น จึงขอแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนางานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒ ดังนี้

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๒	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนกองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร	คณะอนุกรรมการ
๔. ผู้แทนกองเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ	คณะอนุกรรมการ
๕. ผู้แทนศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ	คณะอนุกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๒ - ๑๑	คณะอนุกรรมการ
๗. ผู้แทนส่วนแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม	คณะอนุกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑	คณะอนุกรรมการและเลขานุการ
๙. ผู้อำนวยการส่วนแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๒	คณะอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนปฏิบัติงาน งบประมาณ และติดตามรายงานผลการดำเนินงาน ด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๒. จัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ และกลั่นกรองงานวิชาการด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๑๒

๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๔. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการฯ ทราบ

๕ ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ หรือเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมอบหมาย

/คณะอนุกรรมการ...

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านวิจัยเศรษฐกิจการเกษตรและติดตามประเมินผล

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๑ รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนศูนย์ประเมินผล คณะอนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร คณะอนุกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๕, ๗ – ๑๐ และ ๑๒ คณะอนุกรรมการ
๖. ผู้แทนส่วนแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม คณะอนุกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๖ คณะอนุกรรมการและเลขานุการ
๘. ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๑ คณะอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนปฏิบัติงาน งบประมาณ และติดตามรายงานผลการดำเนินงานด้านวิจัยและประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๒. จัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ และกลั่นกรองงานด้านวิจัยและประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านวิจัยและประเมินผลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๔. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการฯ ทราบ

๕. ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ หรือเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมอบหมาย

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านสารสนเทศการเกษตร

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๒ ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนศูนย์สารสนเทศการเกษตร คณะอนุกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑, ๓ - ๙ และ ๑๑ – ๑๒ คณะอนุกรรมการ
๕. ผู้แทนส่วนแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม คณะอนุกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๒ คณะอนุกรรมการและเลขานุการ
๗. ผู้อำนวยการส่วนสารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑๐ คณะอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนปฏิบัติงาน งบประมาณ และติดตามรายงานผลการดำเนินงาน ด้านสารสนเทศการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๒. จัดทำแผนพัฒนางานวิชาการ และกลั่นกรองงานด้านสารสนเทศการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรด้านสารสนเทศการเกษตรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒

/๔. รายงาน...

๔. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการฯ ทราบ
๕. ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ หรือเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมอบหมาย

คณะอนุกรรมการพัฒนางานด้านบริหารองค์กร

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๕	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๔	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. ผู้แทนส่วนแผนงาน สำนักงานเลขานุการกรม	คณะอนุกรรมการ
๔. ผู้แทนส่วนการเงินและบัญชี สำนักงานเลขานุการกรม	คณะอนุกรรมการ
๕. ผู้แทนฝ่ายพัสดุ สำนักงานเลขานุการกรม	คณะอนุกรรมการ
๖. ผู้แทนส่วนการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขานุการกรม	คณะอนุกรรมการ
๗. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๓ และ ๖ - ๑๒	คณะอนุกรรมการ
๘. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๕	คณะอนุกรรมการและเลขานุการ
๙. หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๔	คณะอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการฯ ดังกล่าว มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนปฏิบัติงาน งบประมาณ และติดตามรายงานผลการดำเนินงานด้านบริหารองค์กร รวมทั้งประมวลแผนปฏิบัติงานงบประมาณ ทั้ง ๔ ด้าน เป็นภาพรวมของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒
๒. รวบรวมแผนงานโครงการ และงบประมาณของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒
๓. พิจารณาแก้ไขปัญหาด้านบริหารองค์กรของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ - ๑๒
๔. รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคให้คณะกรรมการฯ ทราบ
๕. ประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการฯ หรือเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายนิกร แสงเกตุ)
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๘
ในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารงานสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ – ๑๒

